

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 100/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátkou JUDr. Michaelou Pagáčikovou, Radlinského 1710, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8 C/25/2014 z 21. októbra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11 Co/1/2015-167 z 13. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. októbra 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C/25/2014-124 z 21. októbra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co/1/2015-167 z 13. júla 2015.

Sťažovateľka ako žalobkyňa sa návrhom doručeným okresnému súdu 28. apríla 2014 domáhala vrátenia daru, nehnuteľnosti značnej finančnej hodnoty, ktorý darovala darovacou zmluvou žalovanému a jeho manželke do podielového spoluvlastníctva pri príležitosti uzavretia ich manželstva. Dôvodom podania návrhu zo strany sťažovateľky bolo negatívne správanie žalovaného k svojej manželke, sťažovateľkinej praneteri. Hrubé správanie žalovaného vyplývalo aj zo spisov o priestupkovom konaní, ktoré boli pripojené do spisu konania na prvom stupni.

Okresný súd rozsudkom č. k. 8 C/25/2014-124 z 21. októbra 2014 návrh sťažovateľky zamietol, keď konštatoval, že nebolo možné považovať za splnenú základnú zákonnú podmienku umožňujúcu dary domáhať sa voči žalovanému vrátenia daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka.

O odvolaní sťažovateľky proti rozsudku súdu prvého stupňa rozhodoval krajský súd, ktorý rozsudkom č. k. 11 Co/1/2015-167 z 13. júla 2015 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Sťažovateľka predovšetkým namieta, že všeobecné sudy nedostatočne preskúmali skutkový stav, keď sa uspokojili len s tvrdeniami obžalovaného a nerešpektovali právoplatné rozhodnutia príslušného obvodného úradu o tom, že žalovaný sa opakovane dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu.

V sťažnosti k tomu uvádza:

«Okresný súd Dolný Kubín podľa nášho právneho názoru pochybil, keď vôbec nerešpektoval závery právoplatne skončených priestupkových konaní resp. závery o uznaní žalobcu za vinného zo spáchania viacerých priestupkov, naopak súd nezohľadnil argumentáciu sťažovateľky, v zmysle ktorej sťažovateľka uvádzala, že o predmetných priestupkoch už bolo právoplatne rozhodnuté orgánom verejnej správy ktorý je kompetentný v rámci svojich zákonom zverených právomocí o priestupkoch rozhodovať, pričom kompetentný orgán opakovane rozhodol, že zo strany žalovaného došlo k naplneniu zákonných znakov priestupku a teda príslušný orgán uznal žalovaného vinným zo spáchania priestupku. Podľa nášho právneho názoru tak neprislúcha všeobecnému súdu predmetné skutky bez akéhokoľvek dokazovania vykonaného v tomto smere hodnotiť len ako „sebaobranu“ žalovaného a zmierňovať tak jeho vinu za spáchané skutky.

Predmetné rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. : 8 C/25/2014 - 124 napadla sťažovateľka v zákonnej lehote odvolaním, a to z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a), písm. b), písm. c), písm. d) a písm. f) O.s.p. v nadväznosti na ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., nakoľko cit. rozhodnutie okresného súdu je podľa právneho názoru sťažovateľky postihnuté tak závažnými vadami, ktoré spochybňujú jeho správnosť a zákonnosť – cit. rozhodnutie vychádzalo z nedostatočne preskúmaného skutkového stavu, pričom okresný súd vec po právnej stránke posúdil nesprávne, a zároveň bolo cit. rozhodnutie postihnuté tzv. „inou vadou rozsudku“ spočívajúcou v absencii riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, resp. vysvetlenia úvah, ktoré viedli súd k prijatiu takéhoto rozhodnutia, a na základe tejto skutočnosti považujeme uvedené rozhodnutie za nepreskúmateľné.

Krajský súd Žilina v odvolacom konaní rozhodol rozsudkom sp. zn.: 11 Co /1/2015 zo dňa 13. 7. 2015 tak, že napadnutý rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín potvrdil.

Prvostupňový aj odvolací súd sa podľa nášho právneho názoru v napadnutých rozhodnutiach nesprávne vysporiadali s aplikáciou ust. § 135 ods. 1 O.s.p, keď nanovo posudzovali otázku viny či zavinenia žalovaného, ktorý už v minulosti bol právoplatne uznaný za vinného zo spáchania priestupku a spáchanie uvedených skutkov zhodne vyhodnotili ako „sebaobranu“ resp. za obranu proti útoku ktorý mala podľa ničím nepoložených tvrdení žalovaného vyvolať jeho manželka, hoci v takomto smere nebolo

vykonané žiadne dokazovanie a ani z vykonaných dôkazov v rámci civilného a ani priestupkového konania nič nenasvedčovalo tomu, že by práve žalovaný mal byť fyzicky napadnutý a svojim počínaním iba odvracal bezprostredný fyzický útok voči svojej osobe.

Sme toho názoru, že všeobecné súdy sú viazané pri svojom rozhodovaní v civilnom konaní skorším právoplatným rozhodnutím o spáchaní priestupku, pričom súd nemá oprávnenie nanovo skúmať otázku viny či zavinenia príp. existencie okolností vylučujúcich protiprávnosť, v už právoplatnej skončenej veci, resp. nemá oprávnenie vysloviť záver o tom, že priestupok spáchaný nebol nakoľko sa jednalo o „sebaobranu“, resp. „odvracanie bezprostredného útoku inej osoby“ bez toho, aby súd vykonal v tomto smere akékoľvek šetrenie a skutok posudzoval len na základe ničím nepodložených tvrdení jedného účastníka konania, pričom bez riadneho prešetrenia veci by súd posúdil skutok úplne odlišne než vyplýva zo záverov zistených v priestupkovom konaní, v priamom rozpore s právoplatným rozhodnutím z priestupkového konania.

Rovnako tak podľa nášho názoru neprislúcha súdu hodnotiť otázku závažnosti skutku - a skutočnosť že v priestupkovom konaní, bol žalovanému za fyzický útok voči manželke, ktorým jej spôsobil zranenia (okrem iného najmä stopy po škrtení) a vyžiadal si lekárske ošetrovanie na pohotovosti sankcionoval iba pokarhaním pokutou vo výške 10 eur, nemožno podľa nášho názoru hodnotiť tak, že takéto očividne hrubé správanie v rozpore s dobrými mravmi bude súd bagatelizovať tým, že nakoľko boli žalovanému uložené iba veľmi mierne tresty, podľa vyjadrenia súdu sa má jednať iba o správanie ktorého spoločenská nebezpečnosť a intenzita je iba veľmi nízka.

V zásade sa nestotožňujeme s takýmto posúdením právnej kvalifikácie fyzického útoku ako „sebeobrany“ a hodnotenia závažnosti fyzického útoku a bagatelizovaním závažnosti domáceho násillia páchaného na manželke zo stany žalovaného.

Sme toho názoru, že práve uznanie viny v priestupkovom konaní vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a skutku, pričom výška uloženej sankcie (v danom prípade pokarhanie a pokuta 10 eur) celkom zjavne neodôvodňuje záver súdu, že takéto správanie nebolo spoločensky škodlivé príp. že jeho intenzita a spôsobené následky sú iba nepatrné a de facto tak ospravedlňovať násillie páchané v rodine na blízkej osobe - manželke.

S ohľadom na uvedené skutočnosti sme toho názoru, že rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn.: 11 Co/1/2015 - 167 zo dňa 13. 7. 2015, v nadväznosti na rozhodnutie

Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn.: 8 C/25/2014 - 124 zo dňa 21.10. 2014 odporujú zásade práva na spravodlivý proces, tak ako ho garantuje čl. 46. Ústavy SR a tiež princípu právnej istoty ako základného princípu právneho štátu.»

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jej ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a „po vykonaní dokazovania“ vyniesol tento nález:

„Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, v zmysle čl. 46. Ústavy SR a právo na spravodlivý súdny proces v súlade s hodnotami zaručenými článkom VI. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo v konaní pred Krajským súdom Žilina vedenom pod sp. zn. : 11 Co/1/2015 a v konaní vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn.: 8 C/25/2014 porušené.

Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn.: 11 Co/1/2015 - 167 zo dňa 13. 7. 2015 a rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn.: 8 C/25/2014 - 124 zo dňa 21. 10. 2014 vo všetkých výrokoch a vec vracia Okresnému súdu Dolný Kubín na nové rozhodnutie.

Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľke trovy tohto konania spočívajúce z trov právneho zastúpenia v sume 296,44 € (slovom dvesto deväťdesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) v zmysle ust. § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej služby (trovy právneho zastúpenia spočívajú v 2 úkonoch právnej služby : príprava a prevzatie právneho zastúpenia a vypracovanie a podanie sťažnosti ; základná sadzba tarifnej odmeny je určená v súlade s ust. § 11 ods. 3 cit. vyhlášky v sume 2 x 139,83 € a 2 x režijný paušál v zmysle ust. § 16 ods. 3 cit. vyhlášky, v sume 8,39 € ; t.j. spolu = 296,44 €), a to na účet právnej zástupkyne sťažovateľky JUDr. Michaely Pagáčikovej, [REDACTED] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu boli porušené jej základné práva označené v petite sťažnosti zaručené ústavou a dohovorom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. Vo vzťahu k rozsudku okresného súdu sťažovateľka vyjadruje svoju nespokojnosť najmä z dôvodu, že okresný súd *„nedostatočne preskúmal skutkový stav, keď sa uspokojil s ničím nepodloženými tvrdeniami žalovaného, ktoré boli v kontraste so skutočnosťami preukázanými v rámci spomínaných priestupkových tvrdení...“*.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľky rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 8 C/25/2014 z 21. októbra 2014, ústavný súd uvádza, že jeho preskúmaniu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

V prípade sťažovateľkou napadnutého rozhodnutia okresného súdu bol súdom, ktorý preskúmaval jeho rozsudok na základe opravného prostriedku sťažovateľky, krajský súd.

Sťažovateľka teda využila na ochranu ňou označených práv zákonom poskytnutý opravný prostriedok. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti rozhodnutiu okresného súdu odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľka namieta najmä potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, a to že krajský súd sa podobne ako okresný súd nesprávne vysporiadal s aplikáciou § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Krajský súd v rozsudku sp. zn. 11 Co/1/2015 z 13. júla 2015 konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľkou vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi okresného súdu. Odvolacie námietky navrhovateľky sú totožné s námietkami, ktoré uplatnila okresným súdom, a s ktorými sa okresný súd vysporiadal. Námietky, uplatnené v odvolacom konaní, preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti a zdôvodnil, z akých dôvodov, a ktoré tvrdenia účastníkov mal za preukázané, a ktoré nie, podrobne uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli, aplikoval správne právne predpisy, ktoré aj správne vyložil. Rozhodol v súlade s hmotným právom a ustálenou súdnou praxou. Za daného stavu si krajský súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p..

Podľa § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

Podľa § 116 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel, iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

Ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka upravuje osobitný spôsob zániku darovacieho vzťahu, ku ktorému dochádza na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému, ktorý hrubo porušil dobré mravy svojím správaním k darcovi alebo k členom jeho rodiny. Ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka umožňuje vyvodit' zodpovednosť za porušenie morálnych pravidiel správania - súhrn určitých historicky nemenných a všeobecne v spoločnosti akceptovaných noriem etiky, morálky a mravnosti. Vrátanie daru možno považovať za sankciu, ktorou darca postihuje obdarovaného za jeho správanie, hrubo porušujúce tieto morálne pravidlá.

Uvedené právo darcu na vrátenie daru nezakladá každé negatívne správanie sa obdarovaného voči darcovi. Predpokladom vrátenia daru je len také negatívne správanie sa obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. V súlade s ustanovením § 630 Občianskeho zákonníka možno za právne relevantné považovať len také správanie sa obdarovaného, ktoré sa objektívne prejavilo. Pritom nie je rozhodujúci subjektívny pocit a úsudok darcu (R 61/1997). Pri posudzovaní správania obdarovaného treba vziať do úvahy a hodnotiť i správanie sa samotného darcu v tom zmysle, či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu (princíp vzájomnosti). Uplatnenie princípu vzájomnosti znamená, že pri skúmaní určitého správania obdarovaného z hľadiska, či vykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov, sa vezme zreteľ tiež na správanie darcu za účelom posúdenia, či on sám sa nespráva, alebo nesprával voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi, a či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 2018/2010).

V danom prípade navrhovateľka žiadala o vrátenie daru, resp. určených nehnuteľností z dôvodu, že odporca verbálne aj fyzicky napadol jej praneter [REDACTED], ktorá je bývalou manželkou odporcu. Ako dôkaz priložila rozhodnutie Okresného úradu Dolný Kubín, odbor všeobecnej vnútornej správy č.k. PK - 2013/140 a rozhodnutie Obvodného oddelenia Policajného zboru v Dolnom Kubíne č.k. DU - 1000/2012.

Krajský súd podrobne preskúmal rozhodnutie Okresného úradu Dolný Kubín, odbor všeobecnej vnútornej správy č.k. PK - 2013/140 zo dňa 22.11.2013 a dospel k záveru, že

odvolacia námietka navrhovateľky, že tvrdenia odporcu pred súdom sú v ostrom kontraste s tvrdeniami, ktoré uvádzal v rámci priestupkového konania, je nedôvodná. Ako totiž z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, odporca nepopieral spáchanie predmetného skutku, avšak ako uviedol, konal z dôvodu, že sa bránil útoku svojej bývalej manželky. Rovnako na pojednávaní dňa 26.08.2014 uviedol, že ku konfliktu došlo tak, že si balil svoje veci do krabíc a vtedy jeho (bývalá) manželka začala niektoré veci vyhadzovať z krabíc, pretože tie kúpila ona, a teda, že si ich so sebou nezoberie. Začala mu nadávať a vznikla medzi nimi hádka, pričom je pravdou, že ju chytil za krk.

Z uvedeného vyplýva, že odporca tvrdil rovnaké skutočnosti v konaní pred súdom ako v priestupkovom konaní. Ostatné priestupkové konania (PK - 2013/148, PK - 2013/158) boli odložené z dôvodu, že došlé oznámenia neodôvodňovali začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci podľa § 71 Zákona o priestupkoch. Vzhľadom k tejto skutočnosti sa krajský súd k týmto priestupkovým konaniam nevyjadroval.

Krajský súd mal síce preukázané, že odporca fyzicky napadol praneter navrhovateľky (██████████), avšak do úvahy zobral aj skutočnosť, že medzi bývalými manželmi sú natoľko naštrbené vzťahy (možno dokonca hovoriť o nepriateľskom vzťahu), kedy je potrebné myslieť na princíp vzájomnosti. Krajský súd pritom nepodceňoval závažnosť skutku, ale vyhodnotil všetky okolnosti súvisiace s daným prípadom, vrátane toho, že ██████████ nebola práceneschopná a jej zranenie si nevyžiadalo ďalšie liečenie.

K odvolacej námietke navrhovateľky, že okresný súd nevykonal potrebné dokazovanie, krajský súd uvádza, že táto je tiež nedôvodná, nakoľko okresný súd akceptoval všetky navrhované dôkazy zo strany navrhovateľky. Vypočul všetkých navrhovaných svedkov s výnimkou dcéry navrhovateľky ██████████ ██████████, ktorá dlhodobo žije vo Švajčiarsku, z čoho možno usúdiť, že informácie o vzťahu medzi ██████████ a odporcom má sprostredkované rodinnými príslušníkmi. Napriek tomu však okresný súd akceptoval jej písomné vyhlásenie zo dňa 15.09.2014.

Okresný súd tiež postupoval správne, keď vzťah navrhovateľky s ██████████ vyhodnotil ako vzťah, ktorý nie je taký blízky, že by určitú ujmu spôsobenú ██████████ pociťovala navrhovateľka ako svoju vlastnú. S poukazom na ustanovenie § 116 Občianskeho zákonníka, za členov rodiny darcu treba považovať

predovšetkým jeho manžela, rodičov a deti a spravidla tiež ostatných príbuzných v priamom rade (predkov a potomkov), ako aj súrodencov, výnimočne aj ďalšie osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere, pokiaľ by darca ich ujmu dôvodne pociťoval ako vlastnú ujmu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 191/1996 zo dňa 21.08.1997). V danom prípade vzťah medzi navrhovateľkou a [REDAKOVANÉ] nie je príbuzenským v priamom rade. Navyše navrhovateľka na pojednávaní dňa 26.08.2014 uviedla, že ku [REDAKOVANÉ] a odporcovi nechodievala, s odporcom sa nestretávala, pričom s [REDAKOVANÉ] sa stretávala len, keď ona prišla ku nim na návštevu. V ďalšom uviedla, že o konkrétnych konfliktoch medzi praneterou a odporcom nevedela a nebola ich svedkom. Rovnako odporca potvrdil výpoveď navrhovateľky, keď uviedol, že po uzavretí manželstva s [REDAKOVANÉ] sa s navrhovateľkou často nestretávali. Vyššie uvedené skutočnosti nedosahujú taký blízky a emocionálne založený vzťah medzi navrhovateľkou a [REDAKOVANÉ], ktorý by znamenal, že určitú ujmu spôsobenú [REDAKOVANÉ] by navrhovateľka pociťovala ako svoju vlastnú.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. “

V rámci predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd po preskúmaní sťažnosti a k nej pripojených príloh konštatuje, že postup odvolacieho súdu a jeho posúdenie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj tvrdenie všeobecných súdov o tom, že vzťah medzi sťažovateľkou a jej praneterou nedosahuje taký blízky a emocionálne založený stupeň, aby ujmu jej spôsobenú pociťovala sťažovateľka ako svoju vlastnú, nie je možné považovať za odporujúce čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Čo sa týka námietky nedostatočne zisteného skutkového stavu, ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy v otázke prehodnotenia a ustálenia skutkového stavu veci. Ústavný súd nie je tzv. skutkovým súdom a podľa svojej konštantnej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej

ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Ústavný súd nemá dôvod na odmietnutie výkladu všeobecných súdov, pokiaľ ide o posúdenie otázky hrubého porušenia dobrých mravov a tiež ich vymedzenie, ktoré subjekty možno považovať za členov rodiny darcu.

Ústavný súd tiež nezistil, že by všeobecné súdy nesprávne interpretovali § 135 ods. 1 OSP, čo sa týka ich viazanosti rozhodnutiami v priestupkovom konaní. Súdy nespochybňovali záver správnych orgánov, t. j. rozhodnutia o vine žalovaného, hodnotili len stupeň nebezpečnosti činov, ktorých sa žalovaný dopustil (najmä ich intenzitu a trvanie). Ich záver o tom, že jeho správanie nedosahuje intenzitu hrubého porušovania dobrých mravov, ktorý prijali po zohľadnení všetkých okolností prípadu, najmä skutočnosti, že žalovaný a jeho bývalá manželka (praneter sťažovateľky) majú vážne narušené vzájomné vzťahy, ústavný súd nemá dôvod spochybňovať. Podobne nemá dôvod spochybňovať aplikáciu § 116 Občianskeho zákonníka pri vymedzení pojmu „člen rodiny“, najmä ak táto vyplýva z ustálenej judikatúry všeobecných súdov.

V súvislosti s prejavenu nespokojnosťou zo strany sťažovateľky s namietaným rozhodnutím krajského súdu ústavný súd po posúdení všetkých okolností prípadu dospel k názoru, že postup krajského súdu je ústavne akceptovateľný, výkladovo konzistentný a primerane argumentačne zdôvodnený. Napadnutý rozsudok preto nemožno považovať ani za svojvoľný či arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo

arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). V rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ústavný súd uzatvára, že rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku, nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil. Inak povedané, v sťažnosti absentuje ústavno-právny rozmer. V súvislosti s prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Čo sa týka namietaného porušenia základných práv podľa čl. 47 ods. 3, čl. 12 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v zmysle svojej konštantnej judikatúry poukazuje na zásadu viazanosti petitom návrhu na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) a tiež na skutočnosť, že sťažovateľka je v tomto prípade zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, a preto sťažnosť sťažovateľky prerokoval len v rozsahu namietaného porušenia tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovateľka domáha v návrhu na rozhodnutie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2016

